

POSTANOWIENIE

23 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Pawłyszcz

na posiedzeniu niejawnym 23 lipca 2025 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa P. sp. z o. o. w W.

przeciwko D. sp. z o. o. we W.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej P. sp. z o. o. w W.

od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 18 maja 2023 r., I AGa 352/22,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**2. zasądza od P. sp. z o. o. w W. na rzecz D. sp. z o. o. we W.
2700 (dwa tysiące siedemset) zł kosztów postępowania
kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za
opóźnienie po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego
postanowienia zobowiązanemu.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 11 sierpnia 2022 r., X GC 939/19, Sąd Okręgowy we Wrocławiu zasądził od pozwanego na rzecz powoda 114 118,98 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 27 grudnia 2019 r.

Wyrokiem z 18 maja 2023 r., I AGa 352/22, Sąd Apelacyjny we Wrocławiu zmienił zaskarżony wyrok i oddalił powództwo. Sąd podzielił ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji, dokonał jednak odmiennej oceny prawnej co do daty rozpoczęcia biegu przedawnienia roszczeń powodowego wierzyciela

względem poręczyciela. W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji błędnie powiązał dzień rozpoczęcia biegu przedawnienia z datą końcową terminu, na jaki strony zawarły umowy poręczenia. Tymczasem powinien uwzględnić dzień, w którym roszczenia stały się wymagalne wobec dłużnika głównego, a więc dzień 23 grudnia 2015 r. Sąd Apelacyjny podkreślił, że poręczyciel zobowiązuje się względem wierzyciela do wykonania zobowiązania na wypadek, gdyby dłużnik go nie wykonał. Odpowiedzialność poręczyciela jest zależna od długu głównego, co oznacza m.in., że nieważność lub brak zobowiązania, będącego źródłem długu głównego, powoduje nieważność lub niepowstanie poręczenia. Ponadto, zgodnie z art. 883 §1 k.c. poręczycielowi służą przeciwko wierzycielowi wszystkie zarzuty, jakie może podnieść dłużnik główny. Jednym z tych zarzutów jest zarzut przedawnienia.

Następnie Sąd wskazał, że do roszczeń objętych żądaniem pozwu zastosowanie znajduje 3 letni termin przedawnienia, gdyż wynikały one z trzech umów leasingu zawartych przez wierzyciela w ramach prowadzonej przez niego działalności gospodarczej, przy czym koniec tego terminu przypadał na ostatni dzień roku kalendarzowego, zgodnie z art. 118 k.c. Umowy te zostały przez wierzyciela skutecznie wypowiedziane pismem z 21 grudnia 2015 r., doręczonym dłużnikowi głównemu 23 grudnia 2015 r. W tej sytuacji Sąd uznał, że roszczenia z tego tytułu uległy przedawnieniu z dniem 31 grudnia 2018 r., a więc blisko rok wcześniej niż wniesiono pozew w sprawie. Dla biegu terminu tego przedawnienia nie miało znaczenia to, że przed jego upływem powodowa spółka uzupełniła weksel in blanco wystawiony przez dłużnika głównego, jako zabezpieczenie jej roszczeń wynikających z przedmiotowych umów. Okoliczność ta nie odnosi jednak skutku wobec poręczyciela cywilnego, który nie był jednocześnie poręczycielem wekslowym.

Wierzyciel zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną i wniósł o jej przyjęcie do rozpoznania ze względu na następujące zagadnienia prawne:

1) Czy w świetle istoty stosunku poręczenia, mając zwłaszcza na uwadze treść oraz względny charakter norm art. 879 § 1 k.c., art. 881 k.c., a także art. 878 k.c. i w oparciu o zasadę swobody umów - art. 65 § 1 k.c. w zw. z art. 353¹ k.c.

poręczyciel oraz wierzyciel są uprawnieni do takiego ukształtowania zakresu poręczenia, który obejmowałby odpowiedni termin trwania poręczenia, który mógłby powodować niezależność wymagalności roszczenia wierzyciela wobec poręczyciela od roszczenia wierzyciela do dłużnika, a w konsekwencji innego terminu przedawnienia roszczenia ze stosunku między wierzycielem a dłużnikiem głównym (rozszerzenie odpowiedzialności poręczyciela za jego zgodą), co de facto powoduje stosunku nienazwanego łączącego w sobie cechy poręczenia oraz gwarancji.

2) Czy zakres odpowiedzialności poręczyciela w świetle ww. norm obejmuje także zobowiązanie wekslowe stanowiące zabezpieczenie roszczeń z umowy podstawowej, co jest skutkiem ukształtowania umowy między stronami mającej cechy poręczenia oraz gwarancji.

Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wierzyciel wskazał również, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z uwagi na niepełne przeanalizowanie stosunku prawnego łączącego ztrony procesu.

W skardze kasacyjnej powołano się również na nieważność postępowania, twierdząc, że zaskarżony wyrok Sądu drugiej instancji został wydany w warunkach nieważności postępowania, tj. z naruszeniem art. 379 pkt 4 w zw. z art. 367 § 3 k.p.c., wskutek rozpoznania przez ten Sąd apelacji pozwanego w składzie jednoosobowym.

Poręczyciel złożył odpowiedź na skargę kasacyjną, w której wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o oddalenie skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odnosząc się do przesłanki nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.) to należy wyjaśnić, że apelacja pozwanego podlegała rozpoznaniu w składzie jednego sędziego na podstawie art. 15zszs¹ ust. 1 pkt 4 ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i

zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. Powołaną przez skarżącego uchwałą składu 7 sędziów z 26 kwietnia 2023 r., III PZP 6/22, Sąd Najwyższy uznał ten przepis za sprzeczny z Konstytucją, czym usiłował przywłaszczyć sobie kompetencje Trybunału Konstytucyjnego.

Art. 7 Konstytucji ustanawia zasadę praworządności, tj. działanie organów władzy, w tym sądów, wyłącznie na podstawie i w granicach prawa. Prawem, które wiąże sędziów (art. 178 ust. 1 Konstytucji), są ustawy, w tym Konstytucja będąca najwyższym prawem Rzeczypospolitej Polskiej (art. 8 ust. 1 Konstytucji). W niniejszej sprawie Sąd Najwyższy był z jednej strony związany tezą uchwały z 26 kwietnia 2023 r. (art. 88 u.s.n.), lecz jednocześnie był związany art. 15zzs¹ ust. 1 pkt 4 u. COVID-19, który nie został uchylony wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego. Obowiązkiwanie art. 15zzs¹ ust. 1 pkt 4 u. COVID-19 w chwili wydania wyroku przez Sąd Apelacyjny oznacza, że skład tego Sądu był zgodny z prawem w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. Przy tym uchylenie art. 15zzs¹ ust. 1 pkt 4 u. COVID-19 ustawą lub wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego nie miałoby mocy wstecznej i obowiązywało dopiero od publikacji ustawy lub wyroku TK (art. 190 ust. 3 Konstytucji).

Bezpośrednie stosowanie Konstytucji na podstawie jej art. 8 ust. 2 nie może oznaczać orzekania wbrew ustawie, z naruszeniem art. 178 ust. 1 Konstytucji. Warunkiem koniecznym, co nie znaczy wystarczającym, bezpośredniego stosowania Konstytucji lub prawa międzynarodowego (art. 91 ust. 1 Konstytucji) jest przybranie przez daną normę konstytucyjną lub prawnomiędzynarodową postaci przepisu prawa. Postanowienia Konstytucji lub prawa międzynarodowego jedynie ograniczające swobodę ustawodawcy, lecz nieustanawiające normy prawa pozytywnego, nie mogą być stosowane bez pośrednictwa ustaw. Żaden przepis Konstytucji nie stanowi o ilościowym składzie sądu. Nie zachodzi nieważność postępowania przed Sądem Apelacyjnym, skoro skład sądu odpowiadał regulacjom ustawowym.

W odniesieniu do pozostałych przesłanek wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania należy zauważyć, że skutkiem podniesienia zagadnienia prawnego czy oczywistej zasadności skargi kasacyjnej może być przyjęcie skargi

kasacyjnej do rozpoznania tylko pod warunkiem, że przynajmniej jedno z możliwych rozwiązań tych problemów prowadzi do zasadności skargi kasacyjnej. Nie można przyjąć skargi do rozpoznania, jeżeli podlegałaby ona oddaleniu niezależnie od odpowiedzi na postawione problemy prawne czy interpretacyjne. Zarówno przedmiot tych problemów i argumentacja sformułowana przez wierzyciela nie przemawiają w niniejszej sprawie za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania został błędnie sformułowany, koncentruje się na zagadnieniach które nie mają znaczenia dla oceny prawnej roszczeń wierzyciela. Sąd Apelacyjny trafnie przyjął, że kluczowa dla sprawy jest ocena przedawnienia roszczeń wierzyciela względem dłużnika głównego. Wynika to wprost z art. 883 § 1 k.c. zgodnie z którym poręczyciel może podnieść przeciwko wierzycielowi wszelkie zarzuty, które przysługują dłużnikowi, co m. in. obejmuje możliwość podniesienia zarzutu przedawnienia roszczenia o zapłatę długu głównego. Tymczasem skarga kasacyjna koncentruje się na zagadnieniach, które podlegałyby rozpatrzeniu dopiero w razie przyjęcia, że poręczyciel nie ma skutecznych względem wierzyciela zarzutów na podstawie art. 883 § 1 k.c.

Sąd Apelacyjny uznał, że roszczenia wierzyciela względem dłużnika głównego uległy przedawnieniu z dniem 31 grudnia 2018 r., a więc blisko rok wcześniej niż wniesiono pozew w sprawie. W skardze kasacyjnej nie zakwestionowano tego stanowiska ani argumentów przytoczonych dla jego uzasadnienia. Nie zakwestionowano również stosowania art. 883 § 1 k.c. W konsekwencji należy przyjąć, że skarga kasacyjna nie jest oczywiście uzasadniona, zaś przedstawione zagadnienia prawne nie mają wpływu na rozstrzygnięcie sprawy przez Sąd drugiej instancji.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ k.p.c. oddalił wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania.

Na podstawie art. 98 k.p.c. pozwanemu przysługuje od skarżącego zwrot kosztów sporządzenia odpowiedzi na skargę kasacyjną w wysokości stawki minimalnej określonej w stosowanym odpowiednio § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Min. Sprawiedl. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

[wr]

[a.ɪ]